

התעודה

עוויתות הכאב שלי שעשעו את הצוויק. אני משחרר את המדבקה הימנית של החיי-תול והוא מדביק אותה בחי-זרה. אני מעיף את החיתול השמיכה ומכסה את הפנים. גיששתי בידי אחרי מטליות הניקוי הלחות, וניקיתי עד שלא נשאר סימן.

אני מנסה להלביש לו חיי-תול חדש. עוטף את הטוסיק והוא, כדי להקשות, מתגלגל לצד. אני מחבר את המדבקה, והוא משחרר. אני משלים את הלבשת החיתול ועובר למ-כנסיים. לא אמשך בתיאור. בסוף התהליך עומד הזאטוט על הרצפה לבוש במכנסיים מחייך בפה מלא. באותו רגע נפתחה הדלת. כלתי נכנסת לדירה אחרי יום עבודה ארוך ושואלת: איך היה? הכול דבש, אני עונה. אני ראו לתעודה!

אילוסטרציה: מוסולה

לא מרגיש טוב, אני אומר. בוא נמהר הביתה כדי שתור-כל לשחק ואני לנוח. אם באולימפיאדה הייתה תחרות של מירוץ זוגות סבא ונכד בעגלה, בטוח שהיינו זוכים במדליה. מקופל לשניים בשל כאבי הבטן אני ממהר לאורך המדרכה, טועה ברחובות, אך לבסוף מגיע תשוש לבית. נשכבתי על הספה בסלון, נשמתי עמוקות כדי להפיג את תחושת הקבס שעלתה מבטני וחשבתי לעצמי: ניצ-לנו. פה דבר לא יכול לקרות. שוכב על הספה, עיניי עצור מות, ידי מונחת על המצח מלמלתי: סבא לא מרגיש טוב. תשחק קצת לבד. לרגע היה שקט בחדר. ואז אני שומע אותו אומר לי בקול צלול וברור כאילו זה עתה סיים בהצטיינות את הפקולטה ללימודי הלשון העברית: "סבא, קקי".

את השקט בחלל האוויר היה אפשר לחתוך בסכין יפ-נית. הצצתי לשעון הקיר כדי להעריך כמה זמן נשאר עד שיגיע מישוהו אחראי להחליף אותי ואותו. החלטתי שהמי שפט ששמעתי היה כנראה פרי דמיוני וכדאי שאתע-לם ממנו. ואז אני שומע אותו קורא ממש ליד האוזן שלי, שוב בקול צלול וברור: "סבא, תח-ליף לי חיתול".

זה היה רגע של אמת. להיות או לחדול, המבחן האולטימטיבי. האם אני זכאי לתעודה שקיבלתי, או שאני נכשל בעבודה מעשית? גררתי את עצמי מהספה, לקחתי את ידו וניגשנו יחד לשולחן ההח-תלה. אני מכופף מכאבים, והוא מתגלגל מצחוק ובטוח שסבא הולך עקום כדי להצי-חיק אותו.

מטושטש מכאבי הבטן אני מנסה להוריד את החיתול.

רבות. בסיום השיחה הוציאה כלתי מהמגרה דף דמוי מגי-לת קלף ומסרה לי אותו. על התעודה היה כתוב: "סבא מורשה להוציא את הנכד מהפעוטון". בפעם הראשונה קיבלתי תעודה לפני הקורס ולא אחריו.

במשך חודשים נסענו שנינו ברכבת לעיר הגדר-לה ביום הקבוע שלנו. חמש דקות לפני השעה היעודה התייצבנו בשער הפעוטון מחכים שהדלת תיפתח וכל הזאטוטים יצאו החוצה.

משפשף קלות את העיניים אחרי שנת הצהרים העמוקה, מבט קצת מבובלל וסקרני, כך עבר הזאטוט מרשות הג-ננת לרשותנו. מילאנו איש את תפקידו, כשאני מופי-קד על הפעילויות השוליות וממורדר מהחשובים באמת.

לפני כמה שבועות נאלצ-תי לנסוע לבד. הגעתי כחצי שעה מוקדם יותר והחלטתי להעביר את הזמן עם צלחת מרק ירקות מהביל בבית הקפה הסמוך. בשעה היעודה התייצבתי, הזאטוט יצא מה-פעוטון, חיך אליי בביישנות ומיהר לקבל פרוסה מעוגת הפירות היבשים שהגננת מחלקת בסיומו של כל יום. יד ביד צעדנו לכיוון גן הש-עשועים הקרוב כאשר כאב עמום מתחיל לטפס מתחתית בטני כלפי מעלה.

הזאטוט כבר מקשקש כמה מיילים אך נעזר גם בתנועות ידיים כדי להסביר לי מה הוא רוצה. "שמה", הוא אומר ומצביע לנרנדה, לקרוסלה, למגלשה. אני ממהר אחריו ומרגיש שכאבי הבטן הולכים ומתגברים. זה בטח צלחת המרק, חשבתי לעצמי, כדאי שאהיה סמוך לחדר שירותים. מהחלטה מהירה ואחרית אני תופס את הזאטוט ומר-שיב אותו על העגלה. סבא

תעודות מלוות אותנו כל חיננו. בסיומם של כל שלב או תקופה אנו מקבלים תעוד-דה, מתעודת לידה ועד תעוד-דת פטירה.

כך צברתי לאורך השנים שורה של תעודות. הקטנצ'יק (זה אני) סיים בהצטיינות את גן רינה, את כיתות בית הספר, קורסים צבאים, טכניון. חלקן ממסוגרות ותלויות על הקיר בשירותים או במשרד וחלקן מוצפנות בתיק נעלם שיימצא רק לאחר לכתי.

כשנה וקצת אחרי שהפכנו לראשונה לסבתא וסבא נקי-ראנו לראיון אצל הורי הזא-טוט. כראוי לחודי חקירות ישבנו זקופים על כיסאות עץ קשים, הבוהק מהחלון סינ-וור בעיניים. מדובר בזאטוט שמתחיל ללכת לפעוטון, אמר בני. אנחנו בודקים האם אתם ראוים להוציא אותו פהע שבוע אחר הצהרים מהפעוטון, לשמור עליו כמה שעות עד אשר אנחנו, הוריו, נחזור מהעבודה.

השאלות קלחו והתשובות פחות. לאחר תחקיר ארוך פרוש השופטים להתייעצות. החלוקה תהיה כזאת, אמרו אחרי שחזרו. סבתא, הידרי עה כאישה אחראית, תהיה ממונה על הנושאים החש-רים: לבוא בזמן בסיום הפ-עוטון, לוודא שהזאטוט לובש מעיל רכוס עד הצוואר, כובע צמר חם, בקבוק שתייה עם מיץ תפוזים סחוט, החלפת חיתולים, אספקה קבועה של מזון בריא וכמובן השגחה על סבא. בקיצור, סבתא אחראית על הבריאות.

אני, לעומת זאת, שמידת האחיות שלי נתונה בסימן שאלה, ממונה על רחיפת העגלה או הליכה עם הזא-טוט יד ביד, על נדנוד הנד-נדה וסיבוב הקרוסלה, קריאת סיפורים ופרצופים מצחיקים. בקיצור, סבא אחראי על הת-

החלטתי שהמשפט שהמעתי היה כנראה פרי דמיוני וכדאי שאתעלם מחנו. ואז אני שומע אותו קורא ממש ליד האוזן שלי, שוב בקול צלול וברור: "סבא, תחליף לי חיתול"